

20 Eylül 2016

2016 Fas Şirket Ödemeleri Anketi: Ülke ekonomisi yavaşlarken ödeme süreleri uzuyor

- **Fas ekonomisinde 2016 yılında tarım sektöründeki zayıf performans sebebiyle ekonomik faaliyetin yavaşlaması bekleniyor**
- **Tarım dışı ekonomi dayanıklılık sergilemesine rağmen, tüm sektörler için ödeme süreleri uzuyor ve ankete katılan şirketler ekonomik faaliyetin durgunlaşmasını bekliyor**
- **2016 sonuçları küçük işletmelerin ödeme sürelerinin büyük şirketlere göre daha kısa olduğunu gösteriyor**
- **Geç ödemeler istihdamın ve yatırımların önünde önemli bir engel teşkil etmeye devam ediyor.**

Fas ekonomisi yavaşlıyor ancak talep ve yatırımlar direnç gösteriyor

2015 yılında yüzde 4,5'e yakın bir artış kaydeden Fas ekonomisinde büyüme oranı 2016 yılında yavaşladı. 2015 ile 2016 arasında hububat üretiminde yüzde 70'in üzerinde gerçekleşen azalmanın, ülkenin GSYH artış oranını bu yıl sadece yüzde 2'ye yakın bir oran ile sınırlaması bekleniyor. İlk çeyrekte yaşanan bu yavaşlamanın ikinci çeyrekte de devam ettiği görülüyor ve yıllık baza getirilmiş büyüme oranı yüzde 1,4 olarak kaydediliyor. Bununla birlikte, tarımsal katma değer daralırken, tarım dışı katma değer 2016'nın hem birinci hem de ikinci çeyreğinde yüzde 2,5 arttı.

2015 yılında olduğu gibi, Coface 208 Fas şirketi arasında ödeme davranışları ve genel eğilimler hakkında bir anket düzenledi. Anket sonuçları Fas şirketlerinin ülke ekonomisinde bir yavaşlama hissettiğini gösteriyor. 2015 anketinde, katılımcı şirketlerin yarısından fazlası (%55) ekonomik faaliyette bir durgunluk yaşandığını ve %28'i iş ortamında bir kötüleşme olduğunu algıladıkça, %39'u ekonomik faaliyette olumlu gelişmeler beklemekteydi.

Tüketim talebi ekonomik faaliyetteki sürükleyici rolünü oynamaya devam ediyor. Hanehalkı tüketim 2016 yılının ilk çeyreğinde yüzde 2,7 artış kaydederken (2015 yılında yüzde 2,3 idi) ikinci çeyrekte hafif bir düşüş kaydetmiştir. Yatırımların 2016 yılında önceki yıla göre yüzde 5 artış kaydetmesi bekleniyor. Bu eğilim ankette de gözlemlenmektedir; katılımcıların yüzde 52'si yatırım yapmayı istemektedir.

Tarım, imalat ve hizmetler sektörlerine yakından bakış

2016 yılının ilk çeyreğinde %9 düşüş yaşayan tarım sektörü ikinci çeyrekte de yüzde 12,1 daralarak önemli bir yavaşlama kaydetmeye devam ediyor. Olumsuz hava koşulları hububat üretiminde yüzde 70'lik bir azalmaya yol açarken, endüstriyel bitki ve sebze üretimindeki artış bunu sadece kısmen telafi edebilmiştir. Öte yandan, balıkçılık segmentindeki iyi performans sayesinde, tarımsal GSYH'daki düşüş sınırlı düzeyde kalmıştır.

İlk çeyrekte yüzde 2,9 artış kaydeden imalat ve maden sektörleri biraz daha hızlanarak ikinci çeyrekte yüzde 3,2 büyümüştür. Bu olumlu hareket temel olarak tarımsal gıda, makine ve kimya sektörlerindeki iyileşen performans düzeylerine atfedilebilir.

2015 yılının ilk çeyreğinde yüzde 0,98 büyüyen hizmet sektörü 2016 yılının aynı döneminde yüzde 2'lik bir büyüme oranı yakaladı. Finansal faaliyetler ve sigortacılık ile ilgili hizmetler hariç olmak üzere (bunlar %0,3 daralmıştır), diğer üçüncül faaliyet sektörleri pozitif bir büyüme kaydetmiştir.

Ödeme süreleri uzuyor: Fas şirketleri yavaşlamadan olumsuz etkileniyor

2015 yılında, ankete katılan şirketlerin yüzde 30'dan fazlası ödemelerini fatura düzenleme tarihlerinden itibaren 30 ila 60 gün arasında olduğunu bildirmişti. Bu yılki anket katılımcıları arasında bu oran yüzde 24'e düşmüştür.

90 günden uzun ödeme süresi bildiren şirket sayısı başta kamu sektöründeki şirketler olmak üzere artış kaydetmiştir.

Örnek teşkil eden şirketlerin yüzde 48'i için ödeme sürelerinin aynı kaldığı Fas'taki özel sektör şirketleri daha fazla istikrar sergilemektedir. Bununla birlikte, ödeme davranışlarında bir iyileşme algılayan şirketlerin yüzdesi kayda değer şekilde düşmüştür. Anket aynı zamanda ödeme süreleri en uzun şirketlerin ekonomik faaliyette en fazla durgunluk algılayan şirketler olduğunu ortaya koymuştur. Bu şirketlerin ankete katılım içindeki oranı 2015 yılında yüzde 40,3 iken 2016 yılında yüzde 55'e yükselmiştir.

Ortalama ödeme süreleri şirketlerin faaliyet alanlarına göre farklılık göstermektedir. Perakende ile yapı ve bayındırlık sektörleri 90 günün üzerinde ödeme süreleri ile karakterizedir (ticaret ve perakende için %57, inşaat, yapı ve bayındırlık sektörü için %55). Ticari hizmetler ve tarımsal gıda gibi diğer sektörler 90 günün altında (hatta tarımsal gıda sektörü için 60 günün altında) ödeme süreleri bildirmektedir. Yapı ve bayındırlık sektörü 2015 ile 2016 arasında ödeme süreleri en kayda değer şekilde değişen sektörler arasındadır. Bu kötüleşme temel olarak şirketlerin nakit durumlarını etkilemiştir.

Ticaret ve perakende sektörü de uzayan gecikme sürelerinden etkilenmiştir; 120 günden uzun ortalama ödeme süresi bildiren şirketlerin sayısı yüzde 23 artmıştır.

Ticari hizmetler (anket katılımındaki üçüncü en büyük grup) ödeme sürelerinde iyileşme yaşayan çok az sektör arasında yer almaktadır. Bu sektörde ortalama ödeme süreleri 30 günden kısa olan şirketlerin sayısı yüzde 3,8 artarken, daha önce 120 günün üzerinde ödeme süresi bildiren şirketlerin sayısı yüzde 5,6 düşüş kaydetmiştir. Ticari hizmet sektöründe geç ödemelerin oranı katılım geneline göre daha düşüktür ve sektördeki şirketlerin yüzde 20'si aynı zamanda nakit durumlarında iyileşme olduğunu bildirmiştir. Öte yandan, ödeme sürelerindeki hafif iyileşmeye rağmen, sektörün 2016 yılında Fas'taki durgunlaşan ekonomiden etkilenmesi olasıdır ve şirketlerin yüzde 56'sı ekonomik faaliyette durgunluk beklemektedir.

Büyük şirketler ve inşaat sektörü: Ödeme süreleri kötüleşme eğilimi gösteriyor

Ödeme süreleri kötüleşme sergilerken, gecikme süresinde (gün sayısı) bir iyileşme kaydediliyor. 30 günden kısa süreli gecikmelerin yüzdesindeki artışı, ödeme süreleri ile ilgili olarak yürürlüğe giren mevzuat (2014 yılında kabul edilmişti) ile açıklamak mümkündür. Şirket büyüklüklerine göre gecikmeler bakımından, büyük şirketlerde ödeme sürelerindeki gecikmeler artma eğilimi göstermektedir. Sektörler bazında, inşaat ve ticari hizmetler segmentlerindeki şirketler gün bazında en uzun gecikmeleri bildiren sektörlerdir.

Çalışma sırasında, Coface vadesi geçmiş hesapların şirketlerin finansal sağlığı ve geleceğe yönelik beklentileri üzerindeki etkilerini analiz etmiştir. Şirketlerin yaşadığı gecikme süreleri kısaltıkça, nakit durumlarındaki iyileşmeler de o kadar artmaktadır. Benzer şekilde, 30 günden uzun gecikme bildiren şirketlerin nakit durumu kötüleşmiştir. Son olarak, nakit akışı tahminleri bazı şirketler için gecikme süresinden bağımsız olarak istikrarını korumaktadır. Bu şirketlerin müşterilerini ödeme davranışlarını dikkate aldıkları ve nakit akışı tahminlerinde olası gecikmeler için karşılık ayırdıkları anlamına gelebilir.

Geç ödemeler ve ödeme vadelerindeki uzamalar şirketlerin yatırım yapma kapasitelerini azaltmaktadır. Şirketlere yatırım yapmalarını engelleyen sebeplerin neler olduğu sorulduğunda, en fazla gecikme süreleri bildiren şirketler finansman sorunlarını belirtmişlerdir. Ortalama gecikme süreleri 30 ile 60 gün arasında olan şirketler temel faktör olarak kötü ekonomik beklentileri belirtmişlerdir.

MEDYA İRTİBAT:

Leyla ZERGER SİDAL – T. +90 (212) 385 99 00 leyla.zerger@coface.com

Ticari alacak (kredi) sigortası alanında dünyadaki en yaygın şirket olan Coface Grubu, firmalara hem iç pazar hem de ihracat müşterilerinden doğan alacaklarının ödenmeme (temerrüt) riskine karşı küresel çözümler sunmaktadır. Grup 2015 yılında 4.500 çalışanın desteği ile 1.490 milyon €'luk konsolide ciro açıklamıştır. Doğrudan veya dolaylı olarak 99 ülkede faaliyet gösteren Grup, 200'den fazla ülkedeki 40.000'in üzerinde şirketin ticaretini güvence altına almaktadır. Coface şirketlerin ödeme davranışları hakkındaki bilgi birikimine ve müşteriler ile borçluları en güncel şekilde izleyen 340 risk değerlendirme uzmanının deneyimlerine dayalı olarak her üç ayda bir 200 ülkeye yönelik ülke risk değerlendirmeleri yayınlamaktadır.

Coface, Fransa'da Fransız Hükümeti adına ihracat kamu garantilerini yönetmektedir.

www.coface.com.tr

Coface SA. is listed on Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA